

Kiertotalous talouden uutena perustana

Ilmastopolitiikan pyöreä pöytä
13.10.2021

Reijo Karhinen
Työelämäprofessori
Kiertotalousohjelmaa valmistelleen
ohjausryhmän puheenjohtaja

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ekologisessa jälleenrakennuksessa siirtymällä kiertotalouteen on ratkaiseva rooli

Juurisyys

Luonnonvarojen
ylikulutus

Lineaaritalous

Ilmentymät

Ilmastonmuutos

Luontokato

Ratkaisu

Luonnonvarojen kulutus maapallon
kantokyvyn rajoissa

Hiilineutraali
kiertotalous

Ajatusjohtajuudesta konkreettisiin tekoihin

- Suomeen kytkeyty edelläkävijyys ja vahva brändi on pitkälti ajatusjohtajuutta - Teoilla ja numeroilla emme erotu eduksemme
- Kiertotalouden yleinen ja osin erityinen tuntemus edelleen Suomessa heikkoa
- Kiertotalous ymmärretään paljolti hyvin suppeasti – pelkkänä kierrätyksenä - ei lineaaritalouden vaihtoehtona
- Kiertotalous on ilmastopolitiikan teollisuuspoliittinen ulottuvuus - Teollisuus ei ole kuitenkaan vielä riittävän laajasti "ostanut" kiertotaloutta – teollisista käyttökohteista on pulaa
- Huom. Kiertotalous tarjoaa ratkaisun niin talous- kuin ympäristöhaasteisiimme

Toimeenpanovaiheessa korostuu yritysten rooli

Innovatiivinen edelläkävijyys kiertotaloudessa edellyttää yritysten aktiivista draiverin roolia

- Meillä on hyvät lähtökohdat. Suomalaisen teollisuuden olemassa olevia vahvuuksia ovat:
 - resurssitehokkuus,
 - teknologinen osaaminen;
 - vastuullisuus,
- Kiertotalouspohjaisiin ratkaisuihin investointeja suunnitteleville yrityksille on tärkeää
 - Poliittikkatoimien ennustettavuus ja pitkäjänteisyys
 - Toimivat kiertotalouden markkinat
 - Systemistä muutosta tukevat kannusteet

”Minusta tuntuu, että juuri yritykset ovat nyt tiedostavampia biodiversiteetin suhteen kuin monet muut tahot”, Partha Dasgupta sanoo. (HS Visio 5.10.2021)

Julkisen sektorin rooli on ratkaisevan tärkeä

- Koulutukseen ja osaamiseen panostamisessa.
- Edistyksellisen kotimarkkinan synnyttämisessä kiertotalousratkaisujen kaupallistamiseksi ja skaalaamiseksi:
 - julkisten hankintojen suuntaamisessa,
 - kuntien rooli yhdyskuntasuunnittelussa ja infran rakentamisessa sekä paikalliskysynnän luomisessa,
 - tietovarantojen osalta avointen rajapintojen luomisessa.
- Älykkään regulaation luomisessa.
- Kiertotalouteen perustuvan normipohjan ja politiikkatoimien luomisessa: verotus, kannusteet, lainsäädäntö, elinkeinopolitiikka.
- Kiertotalousinnovaatioiden tukemisessa ja rahoittamisessa.

Osaamisen laaja-alaisella uudistamisella on kiire – tarve on tässä ja nyt

- Osaajapula koskee myös kiertotaloutta.
- Tarvitsemme systeemisen muutoksen koulujärjestelmässä ja työpaikoilla
 - kiertotalous kautta linjan mukaan koulutussuunnitelmiin ja tutkintojen perusteisiin
 - korkeakoulut ja ammatilliset oppilaitokset strategisesti tärkeimmät
 - jatkuva oppiminen, osaamisen uudistaminen työpaikoilla kiireellisin toimi
 - vapaan sivistystyön toimijoita ei pidä unohtaa

”Lineaariseen talouteen ei mielestämme pitäisi kouluttaa enää ainuttakaan tekniikan alan osaajaa. Jokainen insinööri tulisi kouluttaa kiertotalouden osaajaksi. Se ratkaisee myös suomalaisten yritysten kilpailukyyn pitkällä aikavälillä.” (HS MieliPide, 21.6.2020)

Kiertotaloudesta tehdään totta, kun

- Olemme sisäistäneet kiertotalouden oikean sisällön.
- Uskallamme tehdä irtioton lineaaritalouden toimintamalleista.
- Yritykset alkavat kilpailla keskenään kiertotalousratkaisuilla.
- Markkina aidosti ohjaa valintoja kohti kiertotaloutta.
- Kuluttajien arvopohjaiset valinnat ylittävät "kriittisen massan".
- Olemme kyenneet murtamaan riittävästi hallinnon siiloja.
- Olemme sisäistäneet yhteistyön välttämättömyyden yli toimialarajojen ja yli yksityisen ja julkisen sektorin raja-aitojen.
- Yhteiskunta aidosti tukee. Kyse on systeemisestä muutoksesta, joka edellyttää toteutuakseen kannusteita – myös taloudellisia!

”Meillä on edistyksellinen kansallinen kiertotalousohjelma ja kunnianhimoiset tavoitteet.

Nyt on määrätietoisen toimeenpanon aika - riittävin resurssein”

Kiitos!

Reijo Karhinen
www.reijokarhinen.fi
[@reijokarhinen](https://twitter.com/reijokarhinen)

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET